

वारणा प्रकल्प तालुका शिराळा जिल्हा
सांगली अंतर्गत चावरे को.प.बंधाच्याचा
विशेष दुरुस्ती प्रस्तावास प्रशासकीय
मान्यता मिळणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रमाप्र-२०२०/ (प्र.क्र. ११६/२०)/ सि.व्य.(कामे)

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,

दिनांक: ०४/०९/२०२०

वाचा :-

१. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र क्र. मकृखोविम/ २/१० (१५३/२०२०)/सि.व्य -४/१६०३ दि.१६/०३/२०२०.
२. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/२७/२०१६/लपा-०२, दि.२६/०५/२०१७
३. शासन निर्णय - २०१७/५६६/१७/सि.व्य(कामे), दि.३१/०८/२०१८.
४. शासन निर्णय-संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.५५१/१७/सि.व्य (कामे) दि. २७/११/२०१८.
५. शासन निर्णय क्र.प्रमा २०१३/(प्र.क्र.७८५)/१३/सि.व्य (कामे) दि.०१.०८.२०१९.
६. मकृखोविम, पुणे यांच्या नियामक मंडळाचे इतिवृत्त दि.२५/७/२०१९
७. वित्त विभाग शा. नि. क्र. अर्थसं-२०२०/प्र. क्र. ६५/अर्थ-३ दिनांक ०४/०५/२०२०

प्रस्तावना:

सांगली व कोल्हापूर जिल्ह्याची सरहद्द असणा-या वारणा नदीवर चांदोली ता.शिराळा जि.सांगली येथे मातीचे व दगडी असे संयुक्त धरण बांधण्यात आले आहे. धरणाची लांबी १५६० मी.असून जास्तीत जास्त उंची ७७ मी आहे. धरणाचा एकूण पाणीसाठा ९७४.१८८ दलघमी (३४.४०३ अघफु) असून उपयुक्त पाणीसाठा ७७९.३४८ दलघमी (२७.५२२ अघफु) इतका आहे. धरणातील पाण्याचा उपयोग हा सिंचन, पिण्यासाठी व औद्योगिक वापरासाठी केला जातो. धरणामुळे वारणा प्रकल्पांतर्गत ८७००० हे. क्षेत्र व वाकुर्डे उपसा सिंचन योजनेअंतर्गत २८०३५ हे. क्षेत्र असे एकूण ११५०३५ हे. इतके क्षेत्र सिंचनाखाली येणार आहे.

वारणा प्रकल्पाच्या ८७००० हेक्टर लाभक्षेत्रापैकी ४६०७८ हे.इतके क्षेत्र हे वारणा नदीवरील उपसा सिंचन योजनेद्वारे सिंचनाखाली आणण्याचे प्रकल्पांतर्गत नियोजित आहे.या करिता वारणा नदीवरील वारणा धरण ते वारणा कृष्णा संगमापर्यंत एकूण ९को.प.बंधारे बांधण्यात आलेले आहेत.

सदर बंधा-यापैकी मौजे चावरे,ता.हातकणंगले,जि.कोल्हापूर येथे को.प.बंधारा सन १९७३ साली बांधलेला असून १९७४ पासून पाणीसाठा करण्यात येत आहे.सदर बंधा-याची एकूण लांबी ९०.००मी .व उंची ४.८० मी.असून एकूण २९गाळे आहेत.बंधा-याची जास्तीत जास्त साठवण क्षमता ४.७५दलघमी) असून प्रकल्पीय सिंचन क्षमता ८५४८ हेक्टर आहे.

सदरचा बंधारा जवळ जवळ ४५ वर्षांपूर्वी बांधलेला आहे.वारणा नदीस दरवर्षी किमान दोन वेळा महापूर येत असतो.तसेच रब्बी हंगामापासून उन्हाळी हंगाम संपेपर्यंत बंधा-यात वेळोवेळी प्रकल्पिय सिंचन म्हैसाळ उपसा सिंचन योजनेसाठी सोडावे लागणारे पाणी तसेच कर्नाटक राज्यात सोडावे लागणारे पाणी,लातूर शहरास सोडावे लागणारे पाणी या मुळ बंधा-यामध्ये बहुतांशी वेळी पूर्ण संचय पातळी पर्यंत पाणीसाठा करावा लागतो.या बंधा-याच्या उर्ध्व बाजूस कोडोली व अधोबाजूस तांदूळवाडी को.प.बंधारा आहे .

सदर बंधा-याचे काम सन १९७४ साली पूर्णत्वास आले असून सदर बंधा-यास ४५ वर्षे इतका प्रदिर्घ कालखंड झालेला आहे.सततच्या पाण्यामुळे व वेळोवेळी न केलेल्या दुरुस्तीमुळे को.प.बंधा-याचा काही भाग मोठ्या प्रमाणात क्षतिग्रस्त झालेला आहे.सततच्या पाण्याच्या दाबामुळे दगडी बांधकामास असलेले बंधा-याचे पिलर कमकुवत झालेले आहेत.पिलरचे दगडी बांधकाम ब-यास ठिकाणी निखळलेले तर काही ठिकाणी तुटून पडलेले आहे.तसेच पीलर क्र.१६,१७ व १८यांचे अधोबाजूच्या पायातील भाग पूर्णता नष्ट झाला आहे.व तो कोणत्याही क्षणी पडण्याची शक्यता आहे.तसेच बंधा-याच्या ब-याच पीलर मधून तसेच तळातून व सीलमधून मोठ्या प्रमाणात पाण्याची गळती होत आहे.

बंधा-याची उंबरा पातळी क्षतीग्रस्त झालेली आहे.उंबरा पातळीच्या खालील बाजूच्या बांधकामास खड्डे पडलेले आहे.त्याचप्रमाणे अधोबाजूस सतत पाणी वाहून जात असल्यामुळे दगडी बांधकाम खागलेले आहे.तसेच काही भागात खड्डे पडलेले व दगडी बांधकाम ढिले व पोकळ झालेले आहे.बंधा-याच्या स्लॅबवरील वेअरिंग कोट खराब झालाआहे.तसेच बंधा-याच्या स्लॅबच्या तळातील भागातील संधानक निघाले असून तेथील स्टीलच्या सळ्या उघड्या पडल्या आहेत.

क्षतिग्रस्त झालेल्या पीलरची दुरुस्ती न केल्यास मोठ्या प्रमाणात हानी होवून सिंचन प्रणाली कोणत्याही क्षणी बंद पडू शकते. तसेच भविष्यात सदरचा को.प.बंधारा ढासळून बांधकामाचे मोठे नुकसान होण्याची शक्यता आहे.तसेच को.प.बंधा-याच्या विशेष दुरुस्तीमुळे बंधा-यांचे प्रकल्पिय ८५४८हे .क्षेत्रापैकी सद्यस्थितीत होत असलेले महत्तम प्रत्यक्ष सिंचन ४९१२ हे .वगळता उर्वरित ३६३६ हे .क्षेत्र पुनर्स्थापित होणार असल्याने प्रस्तुत बंधा-याची दुरुस्ती प्राधान्याने करणे आवश्यक आहे.सन २०१५-१६,२०१६-१७ व सन २०१७-१८ या वर्षीच्या पावसाळ्यापुर्वी व पावसाळ्यानंतरच्या निरीक्षण अहवालामध्ये दुरुस्त करणेबाबतची शिफारस करणेत आलेली आहे.

सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर चावरे को.प.बंधा-याचे ३६३६ हे. क्षेत्र पुनःस्थापित होणार आहे. या अनुषंगाने शासन निर्णय संदर्भ क्र. २ व ३ येथील शासन निर्णयान्वये विभागास देण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून सदर कामाकरीता विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

वारणा प्रकल्प तालुका शिराळा जिल्हा सांगली अंतर्गत चावरे को.प. बंधा-याचा विशेष दुरुस्तीच्या कामास विस्तार व सुधारणा अंतर्गत कामाप्रित्यर्थ रु.३,०८,२६,८३१/-, ३टक्के अनुषंगिक खर्च रु.९,२४,८०५/- १% Insurance रु.३,०८,२६८/-, १२ टक्के G.S.T.खर्च रु.३६,९९,२२०/- व ROYALTY रु.५१,२१,५३९/- अशा एकूण रु.४,०८,८०,६६३/- (रु. चार कोटी आठ लाख ऐंशी हजार सहाशे त्रेसष्ट फक्त) एवढ्या खर्चाच्या प्रस्तावास खालील अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

१. शासन परिपत्रक क्र.प्रमा(१३/७८५)/२०१३- सिंव्य(कामे),दि.०१/०१/२०१५ मधील मार्गदर्शक सुचनांचे पालन करणे अभिलेख ठेवणेव कार्यवाही करणे महामंडळावर बंधनकारक आहे.तसेच शासन निर्णय दि.०१/०८/२०१९ मधील तरतुदीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
२. शासन पत्र दि.०४/०६/२०१६ अन्वये तपासणी सूचीतील मुद्दे आर्थिक निकष मा.राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसार निधी खर्च करणे,दायित्व निर्मिती मर्यादेत राहण्यासाठी कामाचे दोन वर्षांचे नियोजन करणे याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
३. तांत्रिक मान्यतेपूर्वी बांधकामाचे सविस्तर सर्वेक्षण व संकल्पनावर आधारित तरतुद करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
४. अंदाजपत्रकात गृहीत धरलेले आराखडे/संकल्पने दरसुची बाह्यबाबीव वहन अंतरे तपासून अंदाजपत्रकास सक्षमस्तरावर तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.
५. प्रस्तावित कामांमुळे होणा-या खोदकाम/तोडफोड याद्वारे उपलब्ध होणारे बांधकाम साहित्याचा पूर्ण वार करून बचत साधावी.
६. कामाचा खर्च उपलब्ध अनुदानातून प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत व नियोजित वेळेत पूर्ण करण्यात यावा.सदरची कामे पूर्ण होईपर्यंत त्रैमासिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करावा.काम पुर्ण झाल्यानंतर त्याबाबतचा पूर्णत्व अहवाल शासनास त्वरीत सादर करावा.
७. विषयांकित प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकातील तरतुदी ,दर,वहन अंतर संकल्पन व इतर तांत्रिक निकष याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी क्षेत्रिय मुख्य अभियंता व अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
८. सदर प्र.मा.अंदाजपत्रकातील कामासाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन,निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही.तसेच प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यतेची मंजूरी दिल्यानंतर पुन्हा सुधारित प्रशासकीय मान्यता देता येणार नाही.या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय,CWC ची मार्गदर्शक तत्वे ,वित्तीय अधिकार मर्यादा,विहित केलेली निविदा कार्यपद्धत याची काटेकोरपणे अमलबजावणी करण्यात यावी.
९. चावरे को.प.बंधा-याचे प्रकल्पीय सिंचन क्षेत्र हे.८५४८ हे.असून त्यापैकी महत्तम प्रत्यक्ष सिंचन ४९१२हे.इतके आहे.त्यामुळे सदर दुरुस्तीचे काम झाल्यास उर्वरीत ३६३६ हे.क्षेत्र पुर्नस्थापीत करण्याची संपूर्ण जबाबदारी अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
१०. सदर दुरुस्ती काम पुर्ण झाल्यानंतर प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत पाणी वापर संस्था स्थापित करून लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करणेची जबाबदारी अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
११. सदर अंदाजपत्रकात १२% वस्तु व सेवा कर गृहीत धरण्यात आला आहे.तथापी जलसंपदा विभाग सामाईक दरसुची सन १८-२०१७ मधील सर्वसाधारण टिप्पणी मुद्दा क्र.(अ)१ नुसार

प्रत्यक्ष वस्तु व सेवाकराची परिगणना करावी व त्यानुसार सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०२ लहान पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च, ८० सर्वसाधारण, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूक, (००)(१५) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळांस भागभांडवली अंशदान (विस्तार व सुधारणा) (उर्वरित महाराष्ट्र) (कार्यक्रम) (४७०२ ७४५२) , ५४, गुंतवणूक या मुख्य लेखाशिर्षखाली करावा व मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/२७/२०१६/लपा-०२, दि.२६/०५/२०१७ मध्ये विहित केल्यानुसार आं.वि.स व स.स. यांच्या सहमतीने विशेष दुरुस्ती कामांच्या खर्चाबाबतीत रु. ५.०० कोटी पर्यंत प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार जलसंपदा विभागास आहेत. त्यानुसार हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

वित्त विभाग शासन निर्णय दि.०४.०५.२०२० मधील प्रशासकिय मान्यतेबाबतचे निर्बंध शिथिल करण्यास वित्त विभागाने जलसंपदा विभाग सिंव्य /कामे धारिका क्र.संकीर्ण २०२० / (१६७/२०२०) सिंव्य (कामे) मध्ये दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिं.व्य.(कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही सन २०२०-२१ मध्ये अ.क्र.७ वर नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००९०४१८०४४०९९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रो. र. पोळ)
अवर सचिव

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
३. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय,
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
५. मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
६. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
७. मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई,
८. मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१०. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. सचिव (प्रकल्प समन्वयक) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१२. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१३. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१४. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, नागपूर,
१५. मुख्य अभियंता, (पा) व स. स. जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे.
१७. आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. उप सचिव सिव्य, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१९. अधीक्षक अभियंता, पुणे पाटबंधारे मंडळ, पुणे,
२०. कार्यकारी अभियंता, खडकवासला पाटबंधारे विभाग, पुणे,
२१. सि.व्य.(कामे) कार्यासन संग्रहार्थ.